

INFORME DE BARBERÀ DEL VALLÈS 2020

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

ÍNDIX

I. CONSIDERACIONS GENERALS	3
II. ASPECTES MÉS DESTACATS DE L'INFORME ANUAL 2020 DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA	3
III. LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC A BARBERÀ DEL VALLÈS EN DADES.....	5
3.1. Queixes i actuacions d'ofici iniciades amb l'Ajuntament de Barberà del Vallès durant el 2020.....	5
3.2. Queixes i consultes iniciades durant el 2020 en què la persona interessada resideix a Barberà del Vallès	8
IV. COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA.....	13
V. PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA.....	14
VI. ACCEPTACIÓ I COMPLIMENT DE LES RESOLUCIONS	18
6.1. Resolucions complertes	18

I. CONSIDERACIONS GENERALS

L'informe anual dels municipis amb conveni de visió singular de supervisió té com a objectiu analitzar la tipologia de queixes rebudes i tramitades durant l'any 2020 amb relació a l'Ajuntament de Barberà del Vallès, i també els motius pels quals les persones d'aquest municipi han presentat queixes i consultes. L'informe s'emmarca en el conveni de col·laboració signat el 16 de setembre de 2009 entre l'Ajuntament i la institució del Síndic de Greuges de Catalunya.

Igual que en anys anteriors, l'informe recull una sèrie de dades estadístiques sobre la tipologia de les queixes i consultes presentades, o tramitades amb l'Ajuntament, en funció de diversos criteris. Aquests informes evolucionen any rere any amb les necessitats detectades amb l'Administració i amb noves incorporacions que el Síndic de Greuges Catalunya entén que poden ser interessants. Així mateix, en aquest informe es poden consultar els resums de les resolucions del Síndic, en funció de si han estat complertes, acceptades o no acceptades per l'Ajuntament al llarg de 2020.

Tot i que l'estructura de l'informe és similar a la resta d'anys, el cert és que aquest any és molt diferent de qualsevol altre, es tracti de l'àmbit català o municipal. La COVID-19, la declaració de l'estat d'alarma, les mesures de reducció de la mobilitat, de confinament i de desconfinament són causa o conseqüència de bona part de les queixes i consultes presentades a la institució.

Cal destacar també, com cada any, que per a una major transparència tant les persones com l'Administració poden accedir als expedients electrònics que es tramiten, ja sigui amb persones interessades o amb l'Administració i, si s'escau, demanar accés a tot l'expedient.

Aquest any, a més, es fa referència al treball que s'està fent com a conseqüència de la signatura de les administracions catalanes del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges.

Finalment, cal afegir que, fruit de l'impuls de les videoconferències aquest any, el Síndic de Greuges de Catalunya vol aprofitar aquest nou mecanisme de relació per incrementar la proximitat amb el conjunt del territori català i amb les seves administracions. Per això, s'ha iniciat tot un conjunt de reunions amb les administracions amb conveni de visió singular de supervisió, amb l'objectiu de continuar avançant en la millora en la gestió de serveis públics, i s'ha mantingut el SAP itinerant i els desplaçaments al territori, tot i que de manera virtual.

II. ASPECTES MÉS DESTACATS DE L'INFORME ANUAL 2020 DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

El 2020 ha estat l'any en què s'han presentat més queixes de tota la història de la institució i, per primer cop, s'han superat les 11.000. Se n'han tramitat més de 17.000 i també s'han obert 303 actuacions d'ofici.

Enguany, les actuacions iniciades al voltant de les polítiques socials representen prop del 40% del volum d'intervenció del Síndic, xifres comparables als pitjors anys de la crisi econòmica del decenni passat, amb un increment significatiu de totes les matèries respecte de l'any anterior.

En l'àmbit de la pobresa i l'emergència social, el Síndic va crear la Taula d'Emergència Social per treballar de forma transversal els reptes que planteja la crisi a curt, mitjà i llarg termini, amb vuit entitats del tercer sector (Taula del Tercer Sector, Càritas Catalunya, Creu Roja, Amics de la Gent Gran, Banc dels Aliments, Comunitat de Sant'Egidio, Dincat, Fundesplai i la Fundació Arrels), amb la voluntat d'abordar la urgència assistencial i la detecció de necessitats i prioritats per fer les recomanacions de canvi i millora a les administracions afectades i al Parlament en

el marc de la pandèmia. La Taula ha posat en relleu que les administracions públiques no han donat solucions concretes a la pobresa ni amb la urgència que requereixen les circumstàncies.

El dret a la salut ha estat un dels més afectats durant aquest any. Des d'un bon inici, el Síndic va reclamar que calia garantir els recursos humans i materials necessaris per fer front una nova crisi com la de la COVID-19. Per fer-ho, es va reclamar un enfortiment pressupostari de l'àmbit de la salut i el benestar que ens equipari en percentatge al PIB dels països del nord d'Europa i que es tradueixi en un pla estratègic de salut.

La crisi de la COVID-19 també ha servit per posar de manifest que cal revisar l'actual model residencial i la seva capacitat d'afrontar la pandèmia amb les mesures de precaució i prevenció indispensables. Aquesta revisió ha d'analitzar a fons l'estructura i la mida dels centres residencials, l'atenció social i mèdica a les persones usuàries i els protocols vigents, els recursos humans i les ràtios de professionals, i també la relació amb les famílies i l'entorn. També és important potenciar i desenvolupar els recursos alternatius al medi residencial.

La pandèmia també ha tingut un gran impacte en el dret a l'educació dels infants. En aquest sentit, el Síndic ha destacat la necessària presencialitat en el curs 2020/2021, malgrat els reptes que pugui implicar, especialment en els centres amb alta complexitat.

En l'àmbit del treball, cal destacar l'impacte de la crisi en les persones acollides al règim d'autònoms. El Síndic ha denunciat la manca de suport en forma d'ajuts àgils i suficients a l'emprenedoria del país, que constitueix la columna vertebral de l'economia catalana.

Quant a l'habitatge, el Síndic ha manifestat que cal que les diverses administracions i els agents públics i privats assoleixin un pacte nacional en aquesta matèria en què s'estableixin les bases d'unes polítiques d'habitatge que abordin reformes estructurals que garanteixin el dret a l'habitatge a mitjà i llarg termini.

Pel que fa a territori i consum, el medi natural del nostre país continua patint agressions de tota mena que només l'aturada econòmica de la primavera de 2020 va esmoreir temporalment. Cal reforçar les polítiques de protecció del medi ambient i aplicar amb el màxim rigor el principi d'alternativa zero en les projeccions urbanístiques presents i futures, com a via per garantir un país respectuós amb el seu entorn natural.

Durant la vigència de l'estat d'alarma, la legislació promulgada ha prohibit els talls d'electricitat a persones físiques al seu habitatge habitual. Tanmateix, durant el 2020 han continuat sense resoldre's dues situacions que el Síndic ha estat reclamant des de fa anys: el desplegament reglamentari de la Llei 24/2015, de pobresa energètica, i l'assumpció del deute que van acumulant les persones a qui no es tallen els subministraments bàsics pel fet de disposar d'un informe dels serveis socials que acredita la seva situació de vulnerabilitat.

Durant la pandèmia també s'han agreujat les dificultats amb què ja es trobaven moltes persones a l'hora d'accedir al bo social elèctric mitjançant un procediment que s'havia constatat com a complex.

En relació amb les administracions, en el procés de desescalada, han prioritzat l'atenció telefònica i la digital, i han introduït la cita prèvia en la prestació dels serveis d'atenció al públic presencials. Es tracta d'un instrument útil des del punt de vista de la protecció de riscos laborals, però a parer del Síndic això no pot implicar la desatenció dels ciutadans sense resguard de cita prèvia que compareguin per registrar documents o per gestionar tràmits que no es poden posposar.

Davant la negativa d'alguns ajuntaments a inscriure en el padró les persones que viuen en un domicili amb condicions d'ocupació precàries, el Síndic ha hagut de recordar que la manca d'empadronament de persones, sigui quin sigui el seu títol d'ocupació, no només vulnera la

legislació vigent, sinó que impedeix l'accés efectiu de les persones afectades a serveis i drets socials bàsics, com ara l'atenció sanitària i l'escolarització.

Finalment, quant a llibertat i qualitat democràtica, el mes de novembre de 2020 el Síndic va començar a analitzar la contesa electoral prevista per al 14 de febrer de 2021 des de la perspectiva de conciliar la garantia del dret a la salut i el dret de participació, tot posant l'accent en certs col·lectius de persones vulnerables que podien quedar exclosos dels mecanismes previstos per garantir el seu dret de vot.

En el marc dels successius estats d'alarma s'han restringit drets i llibertats fonamentals, com ara el dret de reunió o la llibertat de moviments, amb el legítim objectiu de protegir la salut pública. Cal ser molt curós i vigilar amb zel aquestes limitacions de drets, que han de ponderar amb tot el rigor els drets en joc amb la necessitat de les mesures de restricció.

La situació de confinament també ha multiplicat les situacions d'abusos racistes i la violència contra les dones i els col·lectius vulnerabilitzats, segons denuncien les entitats de defensa dels drets humans. Per aquest motiu, és una bona notícia que el Parlament de Catalunya hagi aprovat per unanimitat la Llei d'igualtat de tracte i no-discriminació.

Finalment, davant les queixes i els esdeveniments actuals, el Síndic reitera el ple exercici democràtic de les llibertats d'expressió i manifestació i l'amnistia.

III. LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC A BARBERÀ DEL VALLÈS EN DADES

3.1. QUEIXES I ACTUACIONS D'OFICI INICIADES AMB L'AJUNTAMENT DE BARBERÀ DEL VALLÈS DURANT EL 2020

L'Ajuntament de Barberà del Vallès ha estat l'administració afectada en un total de 9 queixes, seguint la dinàmica dels anys anteriors, en què cada cop era més freqüent la reducció de queixes tramitades amb l'Ajuntament. A més, aquest any la COVID-19 ha provocat que el conjunt de queixes del Síndic hagi afectat més aspectes propis de l'Administració autonòmica (salut, residències de gent gran, etc.) i estatal (ERTO).

L'àmbit de polítiques territorials ha estat el majoritari, i les queixes s'han centrat en les molèsties de sorolls generades per locals de restauració, així com per les activitats de lleure i oci juvenil (futbol, bàsquet, etc.). També s'han produït queixes relatives a possibles desnonaments i sol·licituds d'habitatge d'emergència social.

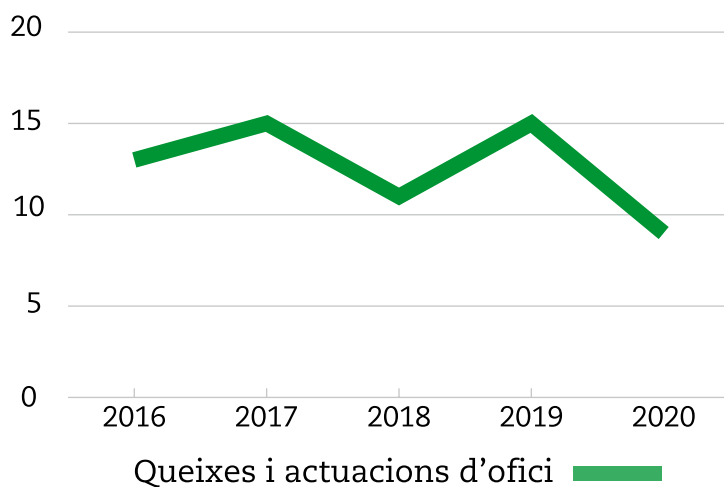
En el mateix sentit, des de la perspectiva de polítiques socials, s'han produït queixes per la necessitat d'ajuts per donar resposta a les dificultats per mantenir un habitatge.

El mes de gener de 2021, el Síndic va presentar l'informe *Expansió, reglamentació i ús de les pistoles elèctriques entre les policies de Catalunya*, amb un enfocament particular en l'àmbit municipal i dades recopilades a partir de l'actuació d'ofici AO 89/2019 rebudes durant l'any 2019 i 2020. L'Ajuntament de Barberà del Vallès va respondre el qüestionari tramès pel Síndic en data 14 de juny de 2019. D'acord amb la informació facilitada, la policia local d'aquest municipi no disposa de pistoles elèctriques entre la seva dotació.

Amb caràcter general, el Síndic ha recomanat que no s'utilitzin les pistoles elèctriques, anomenades també *dispositius conductors d'energia* (DCE), fins que no es puguin complir les condicions establertes en el nou protocol aprovat pel Departament d'Interior, les conclusions del Parlament i s'hagi superat amb èxit la formació reglada impartida a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), tant pel que fa a l'ús dels DCE com dels sistemes de gravació incorporats, amb el benentès que han de disposar de l'aprovació corresponent de la Comissió de Videovigilància de Catalunya.

1. Evolució de les queixes i actuacions d'ofici iniciades amb l'Ajuntament de Barberà del Vallès

	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	3	23,1	4	26,7	1	9,1	3	20,0	1	11,1
Discriminacions	-	0,0	-	0,0	1	9,1	-	0,0	-	0,0
Educació i recerca	1	7,7	1	6,7	-	0,0	1	6,7	-	0,0
Infància i adolescència	1	7,7	2	13,3	-	0,0	2	13,3	-	0,0
Salut	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Serveis socials	1	7,7	1	6,7	-	0,0	-	0,0	1	11,1
Treball i pensions	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Administració pública i tributs	4	30,8	1	6,7	2	18,2	5	33,3	2	22,2
Administració pública i drets	1	7,7	1	6,7	2	18,2	5	33,3	1	11,1
Tributs	3	23,1	-	0,0	-	0,0	-	0,0	1	11,1
Polítiques territorials	5	38,5	9	60,0	6	54,5	6	40,0	6	66,7
Habitatge	-	0,0	2	13,3	-	0,0	1	6,7	2	22,2
Medi ambient	5	38,5	4	26,7	4	36,4	2	13,3	4	44,4
Urbanisme i mobilitat	-	0,0	3	20,0	2	18,2	3	20,0	-	0,0
Consum	1	7,7	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Seguretat ciutadana i justícia	-	0,0	-	0,0	2	18,2	1	6,7	-	0,0
Cultura i llengua	-	0,0	1	6,7	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Altres	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Total	13	100,0	15	100,0	11	100,0	15	100,0	9	100,0

En relació amb els terminis de tramitació, reproduint el que ja va passar l'any 2019, es mantenen dades similars, tant en el cas de l'Administració com del Síndic de Greuges de Catalunya. Tal com ja s'ha assenyalat en ocasions anteriors, aquest indicador perjudica la percepció de la ciutadania respecte de les institucions públiques, atès que espera que els seus problemes es resolguin o es motivin en un termini prudencial de temps.

Per això, el Síndic de Greuges entén que cal mantenir reunions amb l'Ajuntament, en el marc d'aquest conveni, ja que ha de ser una prioritat resoldre tan aviat com es pugui les queixes i sol·licituds de les persones interessades.

2. Temps en dies emprat per l'Ajuntament de Barberà del Vallès, el Síndic i la persona interessada a donar resposta als tràmits requerits durant el període 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Ajuntament de Barberà del Vallès	82,4	62,8	136,5	185,1	180,9
Síndic	69,5	24,9	83,7	108,0	102,7
Persona interessada	54,7	5,8	23,1	59,9	20,0

En relació amb l'estat de tramitació de les queixes, durant l'any 2020 s'han finalitzat 20 actuacions (87,0%). D'aquestes 20, en un 60% dels casos s'han detectat possibles irregularitats que o bé s'han corregit en el moment en què el Síndic ho ha comunicat a l'Administració o bé l'Administració n'ha acceptat la resolució un cop el Síndic ha formulat el suggeriment o la recomanació. Convé destacar, també, que en un 40% dels casos no s'ha detectat cap irregularitat en l'actuació administrativa.

3. Estat de les queixes en finalitzar l'any

	N	%
Queixes en tramitació	3	13,0
Queixes finalitzades	20	87,0
Total	23	100,0

De fet, tal com es mostra en l'apartat VI d'aquest informe, fruit d'aquest conveni i davant les queixes ciutadanes, l'Ajuntament de Barberà del Vallès:

- Ha executat la resolució del contenciós administratiu respecte a la lentitud de la tramitació de les sol·licituds de renda bàsica d'emancipació presentades a l'oficina municipal d'habitatge.
- Ha pres mesures per donar compliment a les recomanacions del Síndic referents a la prohibició del consum de tabac a les instal·lacions municipals esportives i culturals on es fan activitats per a infants i que se senyalitzi convenientment en llocs visibles.
- Ha resolt i notificat l'expedient de responsabilitat patrimonial sobre els danys ocasionats en un vehicle per mal estat de la via.
- Ha dut a terme les actuacions necessàries per garantir l'accés a l'habitatge d'una família amb dos infants a càrrec, en situació d'exclusió residencial.

- Ha donat resposta a expedients de responsabilitat patrimonial i a sol·licituds de persones interessades.
- Ha resolt satisfactòriament la problemàtica d'accés a un habitatge social d'una família amb un menor a càrrec.

4. Queixes i actuacions d'ofici finalitzades

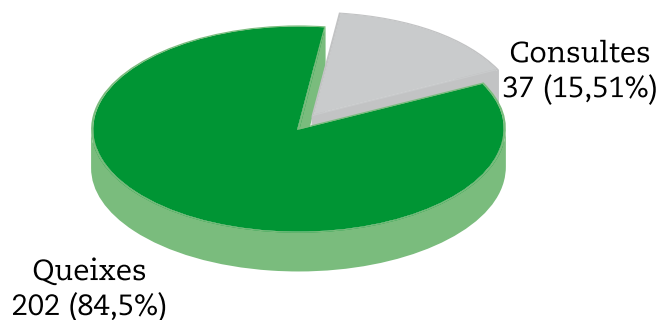
	N	%
Irregularitat de l'Administració	12	60,0
Es resol el problema	2	10,0
Resolucions acceptades	9	45,0
Resolucions parcialment acceptades	1	5,0
Resolucions no acceptades	-	0,0
No-irregularitat de l'Administració	8	40,0
La persona interessada desisteix	-	0,0
Queixes no admeses a tràmit	-	0,0
Total	20	100,0

3.2. QUEIXES I CONSULTES INICIADES DURANT EL 2020 EN QUÈ LA PERSONA INTERESSADA RESIDEIX A BARBERÀ DEL VALLÈS

L'any 2020 s'ha produït un increment molt significatiu de les queixes i consultes de la ciutadania, dinàmica que es reproduïx en tot el territori català. De fet, s'ha multiplicat per quatre el nombre de queixes.

5. Queixes i consultes iniciades per residents del municipi

	N	%
■ Queixes	202	84,5
■ Consultes	37	15,5
Total	239	100,0

La majoria de queixes i consultes se circumscriuen a l'àmbit d'administració pública i tributs (procediment sancionador, oposicions, manca de resposta per part de l'Ajuntament i les peticions de suspensió del pagament del tribut metropolità), seguit de l'àmbit de polítiques socials i de polítiques territorials.

En efecte, en l'àmbit de les polítiques socials hi ha diverses matèries que aquest any estan afectades especialment, com ara educació i recerca (pagament de quotes escolars, places escolars, denegació de beques i la dificultat de gestionar-ho en situació de pandèmia), salut

(i les mesures derivades de l'aparició de la COVID-19), serveis socials (denegacions de la renda garantida), i infància i adolescència (fruit de les afectacions en els infants de les mesures restrictives adoptades i la lentitud en la tramitació de reconeixement de dependència).

6. Queixes i consultes iniciades per matèries

	Queixes		Consultes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	17	8,4	16	43,2	33	13,8
Discriminació	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Educació i recerca	6	3,0	4	10,8	10	4,2
Infància i adolescència	3	1,5	3	8,1	6	2,5
Salut	4	2,0	3	8,1	7	2,9
Serveis socials	4	2,0	3	8,1	7	2,9
Treball i pensions	-	0,0	3	8,1	3	1,3
Administració pública i tributs	168	83,2	5	13,5	173	72,4
Administració pública i drets	6	3,0	3	8,1	9	3,8
Tributs	162	80,2	2	5,4	164	68,6
Polítiques territorials	10	5,0	11	29,7	21	8,8
Habitatge	3	1,5	3	8,1	6	2,5
Medi ambient	6	3,0	5	13,5	11	4,6
Urbanisme i mobilitat	1	0,5	3	8,1	4	1,7
Consum	7	3,5	1	2,7	8	3,3
Seguretat ciutadana i justícia	-	0,0	1	2,7	1	0,4
Cultura i llengua	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Altres	-	0,0	3	8,1	3	1,3
Total	202	100,0	37	100,0	239	100,0

7. Evolució de les queixes i consultes iniciades durant els darrers cinc anys

	Queixes	Consultes	Total
2016	54	41	95
2017	46	34	80
2018	40	36	76
2019	46	41	87
2020	202	37	239

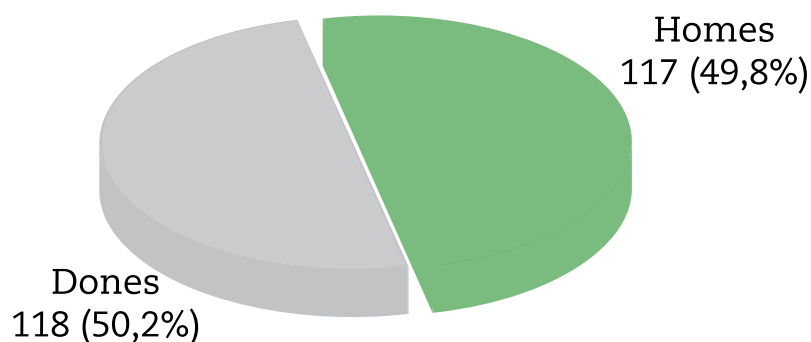
Les dades per gènere i matèria, a diferència de l'any 2019, mostren una distribució igualitària de queixes i consultes presentades per homes i dones. Tot i així, es continua reproduint el que el Síndic manifesta des de fa anys, que és que les dones presenten més queixes i consultes en l'àmbit de polítiques socials (i cura de persones dependents o infants) i consum, mentre que els homes ho fan en l'àmbit d'administració pública i tributs (sancions, pagament de tributs, etc.) i polítiques territorials.

8. Queixes i consultes procedents de Barberà del Vallès per tipus de persona

	Queixes		Consultes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Persona física	198	98,0	37	100,0	235	98,3
Dona	96	47,5	22	59,5	118	49,4
Home	102	50,5	15	40,5	117	49,0
Persona jurídica	4	2,0	-	0,0	4	1,7
Total	202	100,0	37	100,0	239	100,0

9. Queixes i consultes procedents de Barberà del Vallès per gènere i matèria

	Dones		Homes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	25	21,2	8	6,8	33	100,0
Discriminació	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Educació i recerca	7	5,9	3	2,6	10	4,3
Infància i adolescència	5	4,2	1	0,9	6	2,6
Salut	4	3,4	3	2,6	7	3,0
Serveis socials	7	5,9	-	0,0	7	3,0
Treball i pensions	2	1,7	1	0,9	3	1,3
Administració pública i tributs	78	66,1	91	77,8	169	100,0
Administració pública i drets	6	5,1	2	1,7	8	3,4
Tributs	72	61,0	89	76,1	161	68,5
Polítiques territorials	6	5,1	15	12,8	21	100,0
Habitatge	2	1,7	4	3,4	6	2,6
Medi ambient	2	1,7	9	7,7	11	4,7
Urbanisme i mobilitat	2	1,7	2	1,7	4	1,7
Consum	7	5,9	1	0,9	8	100,0
Seguretat ciutadana i justícia	-	0,0	1	0,9	1	100,0
Cultura i llengua	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Altres	2	1,7	1	0,9	3	100,0
Total	118	100,0	117	100,0	235	100,0

10. Nombre de persones afectades en les queixes i les consultes iniciades durant el període 2015-2019

	2016	2017	2018	2019	2020
Nombre de persones afectades en les queixes	54	47	64	46	23
Nombre de persones afectades en les consultes	41	34	36	41	29
Total	95	81	100	87	52

Les administracions amb les quals s'han tramitat les queixes i consultes procedents de Barberà del Vallès són fonamentalment l'Administració local (especialment l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la disconformitat amb el pagament de tribut metropolità) i l'Administració autonòmica (els departaments d'Educació, Territori i Sostenibilitat i Treball, Afers Socials i Famílies).

11. Administracions amb les quals s'ha tramitat en les queixes procedents de Barberà del Vallès

	Queixes	%
Administració autonòmica	13	7,2
Departament d'Educació	3	1,7
Departament d'Empresa i Coneixement	1	0,6
Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda	1	0,6
Departament de Salut	2	1,1
Departament de Territori i Sostenibilitat	3	1,7
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies	3	1,7
Administració local	164	91,1
Ajuntament de Barberà del Vallès	7	3,9
Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)	157	87,2
Altres administracions	1	0,6
Autoritat del Transport Metropolità (ATM)	1	0,6
Serveis d'interès general	2	1,1
ENDESA	1	0,6
Orange	1	0,6
Total	180	100,0

El Síndic de Greuges va rebre un total de 3 visites en el desplaçament a Barberà del Vallès del 22 de gener de 2020. Les persones ateses per l'equip del Síndic al Casal de Cultura van presentar dues queixes i van fer una consulta. Les problemàtiques plantejades van ser, entre d'altres, temes relacionats amb consum (electricitat), habitatge, salut, serveis socials, etc.

12. Evolució de les queixes i consultes procedents de Barberà del Vallès en els desplaçaments al municipi

	Queixes	Consultes	Total
2016	3	3	6
2017	11	12	23
2018	7	2	9
2019	3	2	5
2020	2	1	3

IV. COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA

En el marc de la funció d'avaluació encomanada al Síndic de Greuges per la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, es va trametre un qüestionari a l'Ajuntament de Barberà del Vallès, orientat, fonamentalment, al dret d'accés a la informació pública, al qual l'Administració va donar resposta. Val a dir que tant el Síndic com el conjunt d'administracions han fet un esforç, en un període difícil com l'actual, per donar resposta a aquest qüestionari.

Pel que fa al test de sol·licitant ocult, es va trametre una pregunta relacionada amb el pla d'igualtat de l'Administració i, si se'n disposava, sobre l'informe d'avaluació de compliment del pla.

En relació amb aquesta qüestió, es va poder formular una sol·licitud de manera electrònica, mitjançant un formulari específic, amb un sistema d'identificació com és l'IDCAT-Mòbil. Per tant, es compleix, en el tràmit inicial, el que estableix la normativa vigent.

Tot i això, també s'ha valorat l'ús de llenguatge inclusiu en la tramitació, i l'Ajuntament de Barberà del Vallès en fa ús tant en la sol·licitud com en la resposta.

Pel que fa a l'avís de recepció establert en la normativa, l'Ajuntament de Barberà del Vallès dona compliment al que estableix la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú, i parcialment, al que estableix la normativa en transparència (dia de recepció, data màxima o sentit del silenci). En canvi, no s'identifica ni l'òrgan ni la persona responsable.

Tot i això, es dona resposta de manera coherent i completa en un termini de 9 dies (unes dades extraordinàriament positives des de la perspectiva de servei públic orientat a la ciutadania).

Ara bé, la manera com es lliura aquesta informació és mitjançant un correu electrònic, sense peu de recurs i sense les garanties que estableix la normativa en matèria de transparència.

Enguany convindrà incorporar els elements introduïts amb l'aprovació del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública.

V. PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA

El Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges, va comptar amb el suport de la majoria d'agents de la comunitat educativa i també d'administracions locals de municipis de més de 10.000 habitants. L'Ajuntament de Barberà del Vallès no s'hi va adherir.

El proppassat 29 d'octubre de 2020, es va celebrar la jornada "La participació dels municipis en la lluita contra la segregació escolar". En el context d'aquesta jornada, que es va celebrar de manera telemàtica amb la participació de més de 400 persones, majoritàriament regidors i personal tècnic municipal, i que va servir per fer seguiment del desplegament del Pacte, es va acordar promoure'n l'adhesió dels ajuntaments de municipis de menys de 10.000 habitants.

Aquest pacte, que té per objectiu situar la segregació escolar en el centre de l'agenda de la política educativa i promoure consensos al voltant de les mesures que cal emprendre, preveu 9 àmbits d'actuació, 30 actuacions i 189 mesures que han de ser implementades per les diferents entitats signatàries en el període 2019-2023, també per les administracions locals.

Els ajuntaments tenen un paper clau en la lluita contra la segregació escolar, d'acord amb les seves competències en matèria d'educació, especialment a cinc nivells bàsics d'intervenció.

a) La detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques. Les administracions locals són imprescindibles per detectar l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques, que presenta mancances en les condicions bàsiques d'educabilitat, preferentment abans de l'inici de P3. Els ajuntaments disposen, entre d'altres, de la informació sobre la situació social de les famílies usuàries dels serveis socials, sobre les necessitats educatives de l'alumnat escolaritzat a les llars d'infants municipals o també sobre les dades contingudes en el padró d'habitants (origen, temps de residència al municipi, etc.). Sense una bona detecció prèvia, no és possible promoure polítiques efectives d'escolarització equilibrada d'alumnat.

b) La lluita contra els desequilibris en la planificació i gestió del procés d'admissió d'alumnat. Les administracions locals participen en la programació de l'oferta i també en la gestió del procés d'admissió d'alumnat a través de les taules locals de planificació, les comissions de garanties d'admissió i les oficines municipals d'escolarització. Aquests òrgans són fonamentals a l'hora de determinar la configuració de la zonificació escolar o les adscripcions entre centres públics, la delimitació de l'oferta inicial i final amb els grups que s'obren o es tanquen, l'ús de la reserva de places per a alumnat amb necessitats educatives específiques o la gestió de la matrícula viva, entre d'altres.

c) La creació d'equivalències entre els projectes educatius de centre. Les administracions locals incideixen en les condicions d'escolarització de l'alumnat i en la configuració dels projectes educatius dels centres a través de programes de suport als centres en diferents àmbits: projectes pedagògics, personal de suport, programes d'acompanyament a l'escolaritat, dinamització de les activitats extraescolars, etc.

d) La vinculació dels centres amb l'entorn i amb la resta de centres. Les administracions locals contribueixen a la relació i la vinculació que mantenen els centres amb el territori, a través de la promoció dels plans educatius d'entorn, de les aliances magnet, dels projectes o plans educatius locals o d'altres. Els ajuntaments promouen projectes educatius municipals que abasten i enforteixen els projectes educatius de centre. La relació amb el territori és bàsica a l'hora de promoure projectes educatius de centre permeables amb la realitat social que els envolta i, consegüentment també, a l'hora d'establir relacions positives i col·laboratives amb la resta de centres. El territori, a més, pot ajudar a consolidar i enfortir els projectes

educatius dels centres, si aquests aprofiten i s'obren a les oportunitats educatives que ofereix (coneixement de l'entorn, oferta educativa més enllà de l'escola, etc.).

e) **La construcció de discursos en l'àmbit educatiu i la implicació i apoderament dels actors en la governança local del fenomen.** Les administracions locals tenen una forta capacitat de lideratge en les dinàmiques educatives locals i tenen la capacitat de coordinar els actors en l'abordatge d'objectius compartits. Els ajuntaments tenen la capacitat de fer visible el problema de la segregació escolar; de fer pressió, si escau, perquè es dissenyin i s'implementin mesures; de generar complicitats, i d'empoderar centres i famílies perquè s'impliquin en la lluita contra la segregació escolar.

Pel que fa a la intervenció de les administracions locals, el Pacte contra la segregació preveu tres àmbits clau en què els ajuntaments han d'assumir un lideratge especial.

1. El desplegament del nou decret d'admissió d'alumnat. Una de les mesures més importants previstes en el Pacte és l'aprovació d'un nou decret d'admissió d'alumnat amb nous instruments per combatre la segregació escolar, que es va fer realitat amb l'aprovació del Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya.

Aquest nou decret estableix un escenari en què els ajuntaments participen de manera activa i efectiva en la planificació educativa, d'acord amb el desenvolupament del principi de corresponsabilitat dels ajuntaments en la programació de l'oferta educativa i en la reducció de la segregació escolar als municipis. Aquest principi es tradueix en la configuració d'una arquitectura institucional en el territori per a la planificació educativa i per a la gestió del procés d'admissió d'alumnat que compta amb la participació més intensa de les administracions locals.

L'anterior Decret 75/2007 ja preveia l'escolta dels ajuntaments en la programació de l'oferta, o que aquests poguessin formular propostes en els models de zonificació escolar, a més de participar en les comissions de garanties d'admissió i de desenvolupar actuacions d'informació i de gestió de les sol·licituds d'admissió, preferentment a través de les oficines municipals d'escolarització.

La nova normativa, però, com a mínim per a tots els municipis de més de 10.000 habitants, estableix la creació de les taules locals de planificació educativa, integrades pel Departament d'Educació i els ajuntaments, amb àmplies funcions en aspectes com ara la programació anual de l'oferta educativa, l'ampliació, reducció, creació, supressió o fusió de centres de titularitat pública, la delimitació de les zones educatives i de les adscripcions entre centres o l'adopció de les mesures específiques establertes en el Decret per a la reducció de la segregació escolar en el municipi, com ara la creació de les unitats de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, la determinació de la reserva de places, l'establiment de la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques o la limitació de les ràtios d'alumnes/grup a partir de l'inici de curs, entre d'altres.

A més, amb el nou decret, s'enforteixen altres òrgans de participació per a la lluita contra la segregació escolar, particularment les comissions de garanties d'admissió i les oficines municipals d'escolarització, que compten amb la implicació directa dels ajuntaments, ja previstos en el Decret 75/2007.

Convé recordar que el nou decret estableix:

- La millora dels nivells de detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques. El nou decret, entre altres aspectes, amplia els supòsits per determinar la consideració de necessitats educatives específiques, amb l'establiment d'un llindar de renda com a element central per determinar les necessitats educatives específiques, i també crea les unitats de detecció, que compten amb la participació dels serveis socials municipals.

- L'establiment de zones educatives heterogènies com a unitats de planificació i gestió del procés d'admissió d'alumnat. El nou decret estableix un període de nou mesos per a la revisió del model de zonificació escolar del municipi.

- La millora dels instruments per garantir una escolarització equilibrada d'alumnat amb necessitats educatives específiques entre centres. El nou decret preveu l'establiment de la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques per zona, procediments separats d'admissió per alumnat ordinari i alumnat amb necessitats educatives específiques (segmentació del període de preinscripció), la creació d'oferta singular per a la desegregació de centres d'alta complexitat, l'evitació de la sobreoferta en la programació de l'oferta, la gestió equilibrada de la matrícula fora de termini, etc.

2. L'adequació dels sistemes d'informació municipal per combatre la segregació escolar. La gran majoria dels ajuntaments elaboren diferents instruments de publicitat activa per informar les famílies sobre l'oferta educativa i el procés d'admissió de l'alumnat: guies de centres, tríptics informatius, pàgines web, cartes informatives adreçades directament a les famílies, etc. Diversos municipis, a més, organitzen actuacions (in)formatives obertes a les famílies del municipi perquè puguin conèixer els projectes educatius dels centres i també els projectes educatius municipals, en què participen centres i associacions de famílies d'alumnat, com ara fires d'ensenyament, jornades d'inici de curs, etc. Alhora, les oficines municipals d'escolarització, presents en nombrosos municipis mitjans i grans, són referents en l'atenció, informació i orientació a les famílies.

En la majoria dels municipis, però, aquests sistemes d'informació es converteixen en instruments "neutres" o poc efectius des de la perspectiva de la lluita contra la segregació escolar, en el sentit que presenten la informació sovint de forma merament descriptiva, sense aprofitar l'oportunitat que ofereixen per aconseguir promoure lògiques de tria escolar que no reproduïxin els desequilibris en l'accés al sistema educatiu, i també lògiques de presentar els projectes educatius de centre de manera col·laborativa i no competitiva.

Cal impulsar sistemes i campanyes d'informació que corregeixin les desigualtats i facin arribar, de forma efectiva, la informació a totes les famílies, també a les famílies que fan una tria de centre menys estratègica. Al marge de garantir l'accés a la informació, també cal establir mecanismes d'acompanyament perquè les famílies que habitualment en queden desplaçades la puguin interpretar i, així, exercir la tria en condicions d'igualtat. Alhora, els ajuntaments poden impulsar campanyes d'informació específiques que contribueixin a destensar els processos de tria, tot oferint una imatge cohesionada i de qualitat del conjunt de les escoles del municipi, o també impulsar dinàmiques col·laboratives per evitar que les jornades de portes obertes esdevinguin un espai de competència entre centres (i, de retruc, entre famílies).

Cal repensar els sistemes d'informació municipal perquè, lluny d'accentuar les dinàmiques de segregació escolar, esdevinguin veritables instruments que ajudin a combatre-la.

3. La promoció de pactes locals. Actualment són pocs els municipis que tenen formalment plans o acords locals per promoure la lluita contra la segregació escolar. En la majoria de municipis que tenen acords, aquests se circumscriuen als criteris d'actuació de les comissions de garanties d'admissió d'alumnat, sovint amb especial atenció a la distribució de la matrícula fora de termini. Alguns ajuntaments tenen plans o pactes municipals d'educació, d'abast més general, que en el millor dels casos preveuen la lluita contra la segregació o l'escolarització equilibrada de l'alumnat com a àmbit d'actuació. Són plans locals d'educació, projectes educatius de ciutat, plans educatius d'entorn, etc. que poden contenir referències o actuacions adreçades a combatre aquest fenomen. Finalment, hi ha altres municipis que tenen plans específics per combatre la segregació, que responen a una estratègia específica ben definida amb mesures concretes que transcendeixen l'abast d'intervenció de les comissions de garanties d'admissió.

Tot i l'existència de bones pràctiques, però, convé posar de manifest que molts dels plans o acords d'actuació existents a escala local tenen un abast limitat:

- bé perquè el seu impacte queda restringit a algun dels àmbits d'actuació, com succeeix amb els acords en el marc de les comissions de garanties d'admissió;
- bé perquè la seva inserció en plans més generals pot provocar manca de concreció i precisió o dèficits de comprensivitat en l'abordatge de la problemàtica;
- bé perquè alguns d'aquests plans o acords no poden ser denominats formalment com a pactes coparticipats amb altres actors educatius, sinó que responen més a una lògica de pla o programa governamental, de dalt a baix, i que no sempre compten amb la complicitat i implicació de la comunitat educativa (o de part d'aquesta).

Cal promoure pactes locals contra la segregació escolar que defineixin criteris i mesures a desenvolupar per combatre aquest fenomen en el municipi, a partir de la participació i el treball compartit dels agents de la comunitat educativa, i amb el col·laboratge del Departament d'Educació.

Els pactes locals permeten visibilitzar el problema de la segregació escolar i situar-lo en l'agenda política, alinear els actors clau en l'abordatge del fenomen, més enllà dels interessos particulars de cada actor, i apoderar i legitimar les administracions a adoptar mesures decidides.

En data 12 de març de 2021, es va trametre a l'Ajuntament de Barberà del Vallès l'informe *El paper dels ajuntaments en la lluita contra la segregació escolar*, amb propostes relacionades amb els sistemes d'informació municipal, els pactes locals i la planificació educativa.

Durant l'any 2021, el Síndic comptarà amb la participació de les administracions en el desplegament d'aquestes propostes i facilitarà els resultats de les valoracions obtingudes.

Per això, el Síndic de Greuges de Catalunya encoratja l'Ajuntament de Barberà del Vallès a adherir-se al Pacte contra la segregació escolar.

VI. ACCEPTACIÓ I COMPLIMENT DE LES RESOLUCIONS

6.1. RESOLUCIONS COMPLERTES

Q 06589/2012
 Q 06467/2013
 Q 08847/2013
 Q 08943/2013
 AO 09054/2013
 Q 03291/2015

Actuació d'ofici i queixes relatives a la lentitud de la tramitació de determinades sol·licituds de renda bàsica d'emancipació presentades a l'Oficina Municipal d'Habitatge de Barberà del Vallès

Ajuntament de Barberà del Vallès
 Departament de Territori i Sostenibilitat

El Síndic va rebre diverses queixes motivades pel retard en la tramitació de sol·licituds de renda bàsica d'emancipació, totes elles presentades a l'Oficina Municipal d'Habitatge de Barberà del Vallès (OMH). Sembla que el motiu pel qual els joves afectats no van poder gaudir de l'ajut va ser que l'OMH va introduir les sol·licituds amb diversos mesos de retard, i durant aquests mesos va canviar la normativa.

Per aquest motiu, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament de Barberà del Vallès que es fes càrrec dels imports que haurien d'haver cobrat les persones interessades, en el cas que complissin els requisits i mentre poguessin ser beneficiàries d'aquest ajut.

En un primer moment, l'Ajuntament va acceptar aquesta recomanació, però posteriorment va comunicar que no l'havia complert atès que el Jutjat Contenciós Administratiu núm. 14 havia considerat que si quan entra en vigor una nova ordenació no ha transcorregut el termini de resolució del procediment, és aquesta nova normativa la que és aplicable per resoldre la sol·licitud. Però si ja ha transcorregut el termini (com ha succeït en aquests casos) cal aplicar la normativa vigent en el moment de la petició. I afegeix que el fet que les persones interessades al·leguessin que no eren elles les que havien comès l'error sinó l'OMH no afecta la conclusió anterior, ja que no és aplicable el Reial decret llei 20/2012 i, en qualsevol cas, l'error de l'OMH no pot comportar la denegació del dret del recurrent. Per tot això, el Jutjat va determinar l'estimació del recurs contenciós administratiu, l'anul·lació de la resolució impugnada i el reconeixement del dret del recurrent a obtenir la renda bàsica d'emancipació.

En aquest sentit, el Síndic considera que la resposta de l'Ajuntament estava emparada en una resolució judicial, motiu pel qual ha finalitzat la seva intervenció en aquest assumpte.

AO 00106/2016

Actuació d'ofici relativa al consum de tabac en instal·lacions esportives destinades a infantsAjuntament de Barberà del Vallès
Departament de Salut

El Síndic té constància que en molts municipis hi ha instal·lacions esportives o equipaments culturals de titularitat municipal en què es desenvolupen activitats per a infants i s'hi autoritza el consum de tabac.

Alguns ajuntaments han manifestat que la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, no és aplicable a les instal·lacions municipals no destinades exclusivament a infants i adolescents, i que les terrasses de bars en instal·lacions municipals poden tenir la mateixa consideració que qualsevol terrassa de bar. El Síndic, però, considera que aquestes instal·lacions no queden fora de l'àmbit d'aplicació de la Llei d'infància, l'article 67.2 de la qual té per objectiu evitar el consum de tabac en instal·lacions on els infants desenvolupen activitats.

Per tant, ha demanat a tots els ajuntaments de Catalunya que es prohibeixi el consum de tabac en totes les terrasses i instal·lacions municipals esportives i culturals on es desenvolupin activitats per a infants, encara que no siguin utilitzades exclusivament per ells i encara que estiguin ubicades a l'aire lliure. També ha demanat que aquesta prohibició es faci extensiva a tots els parcs infantils, i que se senyalitzi convenientment en llocs visibles.

Al llarg de la tramitació d'aquesta actuació d'ofici, la majoria d'ajuntaments han exposat les actuacions que han impulsat en les instal·lacions municipals esportives i culturals on es desenvolupen activitats per a infants per prohibir i prevenir el consum de tabac.

Q 01427/2019

Manca de resposta de l'Ajuntament de Barberà del Vallès a una reclamació presentada per sol·licitar el rescabament pels danys patits per un vehicle com a conseqüència del mal estat de la calçada

Ajuntament de Barberà del Vallès

L'Ajuntament va indicar al Síndic que s'havia produït un endarreriment en la tramitació d'aquest expedient per l'acumulació que s'arrossegava en aquesta matèria, i que atès que havien transcorregut mes de sis mesos des de la presentació de l'escrit inicial, la persona interessada hauria d'entendre desestimada la seva petició. Tanmateix, el Síndic va recordar a l'Ajuntament que té l'obligació de dictar resolució expressa i de notificar-la en tots els procediments, amb independència de la forma en què s'hagin iniciat.

Així, atès que no constava que s'hagués dictat la resolució de l'expedient, el Síndic va demanar a l'Ajuntament que donés les ordres oportunes perquè es dictés la resolució escaient i es notifiqués a la persona interessada.

El Síndic ha rebut de l'Ajuntament una còpia de la resolució dictada i que va ser notificada l'octubre de 2020 a la persona interessada.

Q 04568/2019

Queixa relativa a la situació d'exclusió residencial d'una família amb dos infants a càrrecAjuntament de Barberà del Vallès
Departament de Territori i Sostenibilitat

La promotora de la queixa exposava que havia estat desnonada del seu habitatge habitual el febrer de 2019 i des d'aleshores residia juntament amb els seus dos fills en una pensió finançada pels serveis socials de Barberà del Vallès. Segons explicava, a l'hostal no podia cuinar ni rentar roba, i les condicions no eren adequades per als infants.

El Síndic va demanar a l'Ajuntament de Barberà del Vallès i a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya que duguessin a terme les actuacions necessàries a fi de garantir que aquesta família i dues més que residien també en pensions normalitzessin

la seva situació residencial, i que els facilitessin l'accés a un habitatge assequible, tenint present, especialment, la presència d'infants afectats i que la situació actual vulnera els seus drets.

Posteriorment, l'Ajuntament ha informat que el mes de març de 2020 l'Oficina del Dret a l'Habitatge va aconseguir un pis de cessió d'un particular, que es va adjudicar amb una cessió inicial de tres anys a la família de la promotora, la qual s'hi va traslladar el maig de 2020, amb el suport dels serveis socials.

Q 04756/2019

Manca de resposta de l'Ajuntament de Barberà del Vallès a una reclamació pels danys que va patir un infant arran d'un incident a la biblioteca municipal

Ajuntament de Barberà del Vallès

El Síndic va demanar a l'Ajuntament de Barberà del Vallès que adoptés les mesures escaients per impulsar d'ofici la reclamació en tots els seus tràmits, inclòs el tràmit d'audiència a la persona interessada amb caràcter previ a la resolució.

Igualment, el Síndic va recordar que atès el retard i la dilació que ha experimentat la tramitació del procediment, calia que l'Ajuntament donés les ordres oportunes perquè, en el termini més breu possible, es dictés la resolució del procediment i es notifiqués a la persona interessada.

D'acord amb la resposta de l'Ajuntament, la resolució de la reclamació es va dictar a començament de maig de 2020 i es va notificar a la persona interessada a mitjan mes de juny, tot i que amb un considerable retard sobre els terminis legalment establerts. També s'han comunicat a la persona interessada els recursos que pot formular en defensa dels seus drets i interessos, atès que la resolució és desestimatòria.

Q 07856/2019

Disconformitat amb la lentitud en la tramitació i notificació d'un certificat urbanístic relatiu a una finca de Barberà del Vallès

Ajuntament de Barberà del Vallès

El promotor de la queixa exposava que el certificat s'havia emès el 20 d'agost de 2018 (gairebé un any després que el sol·licités), però que no el va rebre fins a l setembre de 2019.

En vista d'aquesta informació, el Síndic va demanar a l'Ajuntament que l'informés sobre les raons per les quals el certificat es va emetre gairebé un any després que el promotor el sol·licités, i sobre les raons per les quals no es va notificar aquest certificat al promotor fins al setembre de 2019.

De l'informe tramès per l'Ajuntament no se'n deriva cap motiu que justifiqui el retard considerable amb què es va emetre el certificat i es va notificar al promotor. Per aquest motiu, de cara a sol·licituds futures, el Síndic recorda que l'article 105.1 del Text refós de la Llei d'urbanisme diu expressament que "tothom pot demanar informes referits a l'aprofitament urbanístic o, en general, a les determinacions urbanístiques aplicables a una o unes finques concretes, a l'ajuntament competent, que ha de notificar els certificats en el termini d'un mes des de la presentació de la sol·licitud en el registre general de l'ajuntament".

En aquest sentit, atesos els efectes que té aquest certificat quant a una possible suspensió de llicències o d'eventuals canvis en la normativa urbanística, l'Ajuntament hauria d'assumir la responsabilitat patrimonial que podria derivar d'un retard injustificable en l'emissió del certificat.

Q 08391/2020

Queixa relativa a la necessitat d'una família d'accedir a un habitatge socialAjuntament de Barberà del Vallès
Departament de Territori i Sostenibilitat

La promotora de la queixa exposava que vivia amb el seu fill menor d'edat en un hostel i que estava a punt de quedar-se al carrer. Feia tres anys que sol·licitava un habitatge de lloguer social, ja que no es podia permetre llogar un pis a preu de mercat, però no havia obtingut resposta.

L'Agència de l'Habitatge de Catalunya (AHC) ha informat que disposa d'un habitatge reservat per a aquesta família al municipi de Barberà del Vallès. Els treballs de rehabilitació que estaven pendents ja s'han pogut finalitzar i l'AHC preveu que la família pugui firmar el contracte properament i accedir-hi.

SÍNDIC

**EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES**

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

